

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ УРАЗАЙ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ**

423750, Уразай авылы,
Узэк урам, 4 нче йорт.
тел.3-44-62

**УАЗАЕВСКИЙ СЕЛЬСКИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

423750, дер.Уразаево,
ул.Центральная,
дом 4., тел. 3-44-62.

Карар

09.02.2022 ел

Постановление

№6

**2022-2024 елларга Актаныш муниципаль районы Уразай авыл
жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы турында**

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә дөүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль законны, Татарстан Республикасының 2010 елның 21 гыйнварындагы Законнын үтәү йөзеннән, "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында" Татарстан Республикасы законы N 7-ТРЗ Уразай авыл жирлегә башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. "2022-2024 елларга Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" максатчан программасын 1 нче санлы кушымта нигезендә расларга.
- 2.Әлеге карарны Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында <http://AksubayevoAktanysh.tatarstan.ru>. һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмати порталында бастырып чыгарырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Уразай авыл жирлегә
башкарма комитет житөкчесе**

Г.С.Шәймәрданова

Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасы

Программаның исеме:	«Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү программасы»
Программаның Заказчысы:	Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның заказчысы:	Актаныш муниципаль районы "Уразай авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге башлыгы
Программаның нигезе:	«Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында"
Программаның максатлары:	Уразай авыл җирлеге буенча кече һәм урта бизнесны үстерү өчен оптималь шартлар тудыру; -кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хисабына җирлек халкының икътисади күтәрелеш һәм мәшгульлеге проблемаларын хәл итү;
Программаның бурычлары	1.Уразай авыл җирлеге буенча кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасын үстерү; 2.Кече һәм урта бизнестан барлык дәрәжәдәге бюджетларга салым керемнәрен арттыру; 3.Кече һәм урта эшмәкәрлекнең инвестицион активлыгын арттыру. 4.Җир мөнәсәбәтләрен камилләштерү һәм җир базарын үстерү; 5.Минималь хезмәт хакы күләмен минималь куллану бюджеты күләменнән ким булмаган күләмдә тәмин итү; 6. Коммуникацияләр системасын үстерү бизнес-хакимият-жәмгыять; 7.Халыкны эш белән тәмин итү өлкәсендә районның баланслы икътисади сәясәтен исәпкә алып, эшсез халыкны кече һәм урта бизнес өлкәсенә җәлеп итү өчен өстәмә стимуллар булдыру; 8.Кече һәм урта бизнес өлкәсендә мәшгульләрне социаль яклау белән тәмин итү.

	9. Халыкның тормыш шартларын яхшыртуда кече һәм урта бизнесның ролен арттыру.
Чараларны тормышка ашыру сроклары	2022-2024 еллар

Программа бүлекләре:

1. Уразай авыл жирлегенә буенча кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау.
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү.
3. Программаның социаль-икътисади нәтижеләгенә көтелгән бәя.
4. Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстәлгән төрләр.
5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр
6. Программаны тормышка ашыру механизмы.
7. Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасының төп чаралары.

1. Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең торышын анализлау

Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады алга киткән илләрдә кече эшмәкәрлек дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсеше этәргече булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятьнең эшлекле торышының иң динамик һәм сыгылмалы формасы.

Хужалык итүнең базар системасы шартларында кече һәм урта эшкәрлекнең аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

үз торышын мөстәкыйль тәэмин итүче һәм лаеклы торыш дәрәжәсен тәэмин итүче һәм гражданлык жәмгыятенә тотрыкландыручы сәяси көч булып торучы урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкәрлек секторында яңа эш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, жәмгыятьтә эшсезлек дәрәжәсен һәм социаль киеренкелекне киметү;

халыкның төп массасының ижтимагый психологиясен һәм торыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшмәкәрлекнең сыгылмалы һәм тиз арада житештерү структурасын үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләр булдыру һәм куллану.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Актаныш районы Уразай авыл жирлегенә буенча кече эшмәкәрлекне үстерү программасын эшләү һәм гамәлгә ашыру зарурлыгы туа.

Өлеге программа «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ санлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2010 елның 21 гыйнварындагы 7-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән.

Безнең жирлектә бүген бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар да бар, ул Россия Федерациясә Хөкүмәтенә, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органнарының максатчан сәясәте аркасында көчәя бара. Актаныш муниципаль районы Уразай авыл жирлегенә.

Кече эшмәкәрлек 01.01.2019 түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана:

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлекләре	2017 елга хисап	2018 елга хисап	2018г елга хисап
1	Уразай авыл жирлеген буенча теркәлгән кече предприятиеләр саны	берәм.	1	1	1
2	Алардан:				
	Авыл хужалыгы	берәм.	1	1	1
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	берәм.			
3	Шәхси эшмәкәрләр буларак теркәлгән физик затлар саны	кеше	4	4	4
	кече предприятиеләр	берәм.			
	юридик зат оештырмыйча физик затлар	берәм.			
4	Кече предприятиеләр буенча (тышкы яраштыручылардан башка) хезмәткәрләрнең исемлек буенча уртача саны	кеше	85	8585	
	шул исәптән, икътисад тармаклары буенча:				
	Авыл хужалыгы	кеше	85	85	85
	Сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кеше			
5	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә исәпләнгән хезмәт хакы фонды (тышкы яраштыручылардан)	мең сум	26020	29178	29580
6	Кече предприятиеләр хезмәткәрләренә уртача хезмәт хакы	мең сум	25510	28606	29000

Таблицада китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, төп күрсәткечләрнең динамикасы тотрыклы уңай динамикага ия. Шулай итеп, 2020-2022 елларда кече предприятиеләр артаган 4 хезмәт хакы 1,12 тапкыр арткан.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемалары һәм аларны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Хәзерге вакытта кече эшмәкәрлек Уразай авыл жирлегендә шактый ныклы позицияләр алып баруга карамастан, кайбер проблемалар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала.

Жирлеккә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып торалар:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыен, кредит ресурсларыннан авыр файдалану фонында үз финанс чараларының житмәве;

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр турында тиешле дәрәжәдә хәбәрдар булмавы, административ киртәләр һәм эшқуарлык эшчәнлеген башкарганда хакимият органнарының төгәл регламентлары булмау;

Эшмәкәрлек эшчәнлегә субъектлары тарафыннан карарлар кабул итүне һәм тормышка ашыруны таләп итә торган проблемалар булып тора:

-кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының зур булмаган социаль жаваплылығы;

Булган каршылыкларны жиңеп чыгу һәм Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшқуарлыкның алга таба үсеше мәгълүмати, мәгариф, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле элементләр һәм кооперацияне жайга салу, шулай ук эшмәкәрләргә күмәк ихтияж туарга мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән урыннарда аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру буенча максатчан эш нигезендә генә мөмкин. Программа билгеләнгән максатларга ирешү өчен хакимиятнең жирле органнары, шулай ук дәүләтнеке булмаган оешмалар тырышлығын берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаның социаль-икътисади нәтижәләгән бәяләү

Программа Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлекне алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаның үтәләше ярдәм итәчәк:

- жирлекнең икътисади һәм социаль тотрыклылығының иң мөһим элементларыннан берсе буларак, кече һәм урта эшмәкәрлек эшчәнлеген һәм булдыруны стимуллаштыручы уңайлы икътисади мохит формалаштыру;

- кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү темпларын арттыру, эшчәнлек өлкәләрен киңәйтү һәм кече һәм урта предприятияләргә икътисади ныгыту;

- эш белән тәэмин итүнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килү, кече һәм урта эшмәкәрлектә эшләүче хезмәткәрләргә хезмәт хакын арттыру;

- товар базарын көндәшлеккә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баету;

4 . Эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр.

Авил жирлегә халкының тормыш-көнкүрешен яхшыртуга юнәлдерелгән тотрыклы икътисади үсешне тәэмин итү максатыннан, эшмәкәрлек эшчәнлегенә өстенлекле төрләр билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясе житештерү;

- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;

-социаль хезмәт күрсәтү өлкәсе;

5. Программаның төп чаралары эшләнгән юнәлешләр

1.Кече һәм урта эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хоқукий базаны камилләштерү һәм административ киртәләргә киметү.

2. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү.

3. Уразай авыл жирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек турында уңай имиджын һәм уңай жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру.

4. Кече һәм урта эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү.

5. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру.

6. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары арасында хакимият органнары белән партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыруга булышлык күрсәтү.

6. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программа белән идарә итү	Уразай авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны финанслау	Бюджеттан тыш чыганаclar, кече һәм урта бизнес субъектларының үз акчалары Уразай авыл җирлеге
Программаны төп эшлөүчеләре	Уразай авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Уразай авыл җирлеге Советы

Актаныш муниципаль районы Уразай авыл җирлегендә кече һәм урта эшмәкәрлек үсеш программасының төп чаралары

№	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы
1	2	3	4
1. Кече эшмәкәрлекне нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү			
1	Эшмәкәрлек өлкәсендә норматив-хокукый база булдыру	Кече эшқуарлыкка ярдәм итү буенча нәтижәле оештыру һәм башка чаралар үткөрү	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлекне үстерүгә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дөүлэт, кулланучылар һәм эшқуарлар мәнфәгатьләрен яраштыруны тәэмин итү	Соратып алына торган документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта, шул исәптән һәр этапта карауның конкрет срокларын күрсәтеп, район хезмәтләре эшчәнлегенең төгәл, ачык регламентын булдыру: жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкция өчен проект документларын карау, элмә такталарга һәм реклама мәгълүматларына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган торактан күчерү, биналарны	Финанслан мыйча

		үзгөртөп планлаштырууга рөхсөтлөр рәсмиләштерү һ. б.	
3	Коррупциягә каршы көрөшкә юнәлдәрилгән чараларны камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы көрөш, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтәрү, кече эшқуарлык субъектларының хоқуқларын һәм мәнфәгатьләрен яқлау	Финанслан мыйча
2. Эшқуарлыкны инновацион үстерү (инфраструктураны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)			
1	Яшьләрне эшқуарлыкка жәлеп итүгә ярдәм итүче чаралар комплексын уздыру, шул исәптән укыту, мәгълүмат белән тәэмин итү.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлөшчә хәл итү	ТР бюджеты
3. Кече эшмәкәрлек субъектларына финанс-кредит һәм мөлкәт ярдәме күрсәтү			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда федераль һәм республика дәүләт һақимияте структураларына ярдәм күрсәтү.	Эшқуарлыкны үстерүгә юнәлдәрилгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финанслан мыйча
2	Кече эшқуарлык субъектларына инвестицион проектларны гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә ярдәм итү	Кече эшқуарлык субъектларының потенциалы инвесторлар белән үзара хезмәттәшлеген оештыру, кече эшқуарлык субъектларының инвестицион проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финанславын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслан мыйча
3	Актаныш муниципаль районы икътисадының өстенлекле юнөлешләрен үстерү максатларында, Уразай авыл жирлегендә кече эшмәкәрлек субъектларына жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә булышлык күрсәтү	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнөлешләрен үстерү максатларында, кече предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, эшмәкәрләрнең районда үткәрелә торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслан мыйча
4	Кече эшмәкәрлек субъектларын муниципаль заказны үтәүгә кызыксындыру һәм жәлеп итү	Кече эшқуарлык субъектларын муниципаль заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуга кызыксындыру һәм жәлеп итү	Финанслан мыйча
4. Кече эшқуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме			

1	Районда кече эшмәкәрлеккә ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә үткәрелә торган чараларга мәгълүмати ярдәм күрсәтү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәҗрибәсен системалаштыру һәм тарату.	Финанслан мыйча
2	Кече эшмәкәрлек субъектлары, районның җирле үзидарә органнары катнашында "түгәрәк" өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткөрү;	Кече эшкуарлык субъектларының һәм җирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген җайга салу, эшкуарлыкны үстерүнең актуаль мәсьәләләрен яктырту һәм аларны хәл итү турында уртак тәкъдимнәр.	Финанслан мыйча
5. Эшмәкәрнең уңай имиджын һәм кече эшмәкәрлек турында уңай җәмәгатьчелек фикерен формалаштыру			
1	Кече эшмәкәрлек субъектларын Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе территориясендә үткәрелә торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга җәлеп итү	Эшкуарлыкка ярдәм итү, эшкуарлык эшчәнлегенең иң яхшы субъектлары эшенең алдынгы тәҗрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслан мыйча
6. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү			
1	Белем бирү программаларын, шул исәптән квалификация күтәрү, бер тапкыр лекцияләр, стажировка, семинарлар үткөрү	Эшмәкәрләрнең белемләгән арттыру	Финанслан мыйча
2	Законнар үзгәрүгә бәйле рәвештә кече эшкуарлык мәсьәләләре буенча гамәли семинарлар уздыру	Кече эшкуарлык субъектларына сәүдә, көнкүреш һәм башка хезмәтләр күрсәткәндә хокук бозуларны булдырмау максатларында законнардагы үзгәрешләр турында хәбәр итү	Финанслан мыйча
3	Эшкуарларга социаль-хезмәт мөнәсәбәтләре, хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча методик һәм гамәли ярдәм күрсәтү	Хезмәт законнары өлкәсендә эшмәкәрлек структураларының белем дәрәжәсен күтәрү	Финанслан мыйча
7. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау һәм стимуллаштыру			
1	Эшкуарлык эшчәнлеге субъектларының югары уку йортлары һәм мәшгульлек үзәкләре белән үзара хезмәттәшлеген оештыру	Яшьләрнең эшмәкәрлек эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданның мәшгульлегенә булышлык күрсәтү	Финанслан мыйча

2	Эшмәкәрлек эшчәнлегенә нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү	Бизнес алып бару нигезләре турында хокукий грамоталылыкны һәм хәбәрдарлыкны арттыру	Финанс план мыйчасы
3	Яңа эш башлаучы эшмәкәрләргә ярдәм итү чаралары - Лизинг-Грант	Үз бизнесыңны булдыруда яшьләрнең эшмәкәрлек инициативасын хуплау	ТР бюджеты
8.ТКХ өлкәсендә эшмәкәрлеккә үстерүне стимуллаштыру			
1	ТКХ өлкәсендә кадрлар әзерләү	Кадрларның, шул исәптән ТКХ өлкәсендә үз эшчәнлеген гәмәлгә ашыручы эшмәкәрләрнең квалификациясен күтәрү	Финанс план мыйчасы